

Konrad Szuba, *Editiones Sine Fine*, vol. 1, edited by K. Kopiński, W. Mrozowicz i J. Tandecki, *Toruń Society of Arts and Sciences*, Toruń 2017, pp. 260. The reviewed article was published after the *Editiones sine fine* conference on Polish editions of historical sources which took place between 12 and 13 May 2016 in Toruń. The articles reviewed in the paper deal with publishing series and multiple-volume source publications, deliberations on source publication and how the process itself changes due to new technologies and electronic editions. In addition, the article presents new editorial endeavours.

Konrad Szuba, *Editiones sine fine*, t. 1, réd. K. Kopiński, W. Mrozowicz et J. Tandecki, *Association scientifique de Toruń*, Toruń 2017, pp. 260. Le travail examiné est le fruit de la conférence *Editiones sine fine*, qui s'est tenue les 12–13 mai 2016 à Toruń et qui concernait les éditions polonaises de sources historiques. Les articles examinés dans la revue portent sur les questions suivantes : publication de séries et publications-sources en plusieurs volumes, réflexion sur le processus d'édition des sources et sur les modifications qui s'y produisent liées aux nouvelles technologies et aux éditions électroniques des sources. De nouveaux projets éditoriaux ont également été présentés.

Конрад Шуба, *Editiones sine fine*, t. 1, ред. К. Копиньски, В. Мрозович и Й. Тандецки, *Научное общество в Торунь*, Торунь 2017, стр. 260. Рецензируемая работа является итогом конференции *Editiones sine fine*, которая прошла 12–13 мая 2016 г. в Торунь и касалась польских изданий исторических источников. В упомянутых в рецензии статьях говорится о проблематике, связанной с издательскими сериями и многотомными изданиями источников, размышлением о процессе издания источников и изменениями, которые в нем происходят, которые связаны с новыми технологиями и выпусками электронных источников. Кроме этого, представлены так же новые издательские мероприятия.

Konrad Szuba
(Warszawa, Archiwum Państwowe w Warszawie)

„MISCELLANEA HISTORICO-ARCHIVISTICA”, t. 23, Archiwum Głównie Akt Dawnych, Wydawnictwo DiG, Warszawa 2016, ss. 417

Słowa kluczowe: czasopisma historyczne, genealogia, heraldyka, sfragistyka, archiwistyka, historia Prus

Tom 23 czasopisma „Miscellanea Historico-Archivistica”¹ przynosi łącznie 20 tekstów o randze artykułu lub przyczynku naukowego zamieszczonych w czterech działach. Pierwszy z nich („Heraldyczne polonika w zbiorach państw nadbałtyckich”) stanowi pokłosie zorganizowanej przez Archiwum Głównie Akt Dawnych (AGAD) w Warszawie i Polskie Towarzystwo Historyczne szóstej już

¹ Dzieje i zawartość aż po tom 19 tego niezwykle ważnego dla archiwistów i historyków periodyku naukowego szczegółowo przedstawił J. Krochmal, rec.: *Miscellanea Historico-Archivistica*, „Archeion” 2012, t. 113, s. 313–322.

konferencji z cyklu: „Polonica w zbiorach państw nadbałtyckich”, pt.: „Herby — rody — badacze. Heraldyczne polonika w zbiorach państw nadbałtyckich”, która odbyła się w Warszawie 28 października 2014 r.

Jako pierwszy w tym dziale zamieszczono tekst Radosława Gazińskiego z Uniwersytetu Szczecińskiego pt.: *Materiały dotyczące heraldyki ksiąg pomorskich w Archiwum Państwowym w Szczecinie* (s. 19–26). Autor zwraca w nim uwagę na stosunkowo skromny zasób materiałów dotyczących omawianego przezeń zagadnienia. Są to zarówno źródła typu sfragistycznego (najstarsza pieczęć z 1458 r., zatem stosunkowo późna), jak i klasyczne źródła pisane, ikonograficzne i kartograficzne. Znacznie większego zasobu materiałów dotyczących tego tematu należy spodziewać się w zbiorach Archiwum Krajowego w Greifswaldzie (Niemcy), gdzie znajduje się np. większość dyplomów wystawionych przez ksiąg zachodniopomorskich.

Artykuł Mateusza Klemperta z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie dotyczy *Archiwum rodzinnego Kossakowskich* (s. 27–40). Znajdujemy w nim szczegółowe omówienie spuścizny archiwalnej tej bardzo znaczącej rodziny magnackiej oraz jej zmiennej historii, która doprowadziła do tego, że archiwalia Kossakowskich uległy rozproszeniu i są obecnie przechowywane w wielu miejscach na terenie Polski, Litwy i Rosji.

Bardzo interesujący artykuł w języku niemieckim (*Städteheraldik Lettlands im Mittelalter*, s. 41–53) zamieściła w omawianym dziale periodyku Sigita Sne z Latvijas Universitāte w Rydze. Zgodnie z jej oceną pierwszy okres rozwoju heraldyki miejskiej w Inflantach zamyka się w latach panowania nad tym terytorium zakonu kawalerów mieczowych (połączonego przed długi czas z zakonem krzyżackim), zatem między stuleciem XIII a rokiem 1561. Wówczas to w obecnej łotewskiej części Inflant doszło do lokacji 11 ośrodków miejskich. Nieliczne źródła dotyczące heraldyki miejskiej z tego okresu pozwalają jednak określić go raczej jako „przedheraldyczny”, ponieważ pomimo funkcjonowania symboliki miejskiej na miejskich pieczęciach i monetach nie we wszystkich wypadkach potwierdzone jest wytworzenie się klasycznego herbu, tj. godła w tarczy herbowej.

Tekst Ewy Lichnerowicz z Biblioteki Gdańskiej PAN z kolei (*Podstawowe materiały rękopiśmienne z XVI–XX wieku dotyczące genealogii rodzin gdańskich w zbiorach PAN Biblioteki Gdańskiej*, s. 55–72) jest tylko zamieszczonym w formie tabeli wykazem źródeł dotyczących tej problematyki, przechowywanych w miejscu pracy autorki, wzbogaconym o monochromatyczny i barwny materiał ikonograficzny.

W artykule pt. *Przyczynek o królewskich pieczęciach litewskich z XVI–XVII wieku* (s. 73–79) Hubert Wajs (AGAD) wskazał na kilka interesujących zjawisk, niedostrzeżonych dotychczas przez współczesnych polskich sfragystów. Pierwszym z nich jest heraldyczne „odwracanie” litewskiej Pogoni, tak aby rycerz i jego koń byli zwrócenii w stronę herbu królewskiej matki (tak na

pieczęci wielkiej koronnej Zygmunta Starego z 1548 r. i jego syna Zygmunta Augusta z 1549). Podobna, odwrócona, Pogoń występowała na wielkiej pieczęci Stefana Batorego (1576), ale tam rycerz i jego wierzchowiec spoglądają w stronę dwóch herbów — ojczyznanego monarchy i macierzystego jego małżonki Anny Jagiellonki (czyli herbu Sforzów królowej Bony). W wypadku wielkiej pieczęci litewskiej Stefana Batorego (1580) H. Wajs zwrócił uwagę, że jej wzór dość niefrasobliwie skopiowano z pieczęci Zygmunta Augusta lub nawet Zygmunta I, dlatego niektóre zamieszczone tam herby nie mają żadnego związku z dysponentem typariusza. Bezrefleksyjne „kopiowanie” formy stempla nie było jednak jedynym grzechem nowożytniej sfragistyki polskich monarchów. H. Wajs wskazuje też na przerabianie typariuszy wielkich pieczęci (koronnych i litewskich) kolejnych władców z dynastii Wazów: Zygmunta III, Władysława IV i Jana Kazimierza, w których imię pierwotnego dysponenta w legendzie zastępowano imieniem i numerem porządkowym jego następcy. Ostatnim już, interesującym pomysłem dotyczącym problematyki poruszanej w omawianym artykule jest hipotetyczna próba utożsamienia herbu z jeleniem w tarczy, z wieńca heraldycznego wielkich pieczęci litewskich, z herbem inflanckiej Semigalii (łoś lub jelen w tarczy).

Dział drugi czasopisma nosi tytuł: „Hołd pruski. Geneza i znaczenie”. Zamieszczono w nim teksty będące pokłosiem konferencji pod tym samym tytułem, która odbyła się w Warszawie 4 grudnia 2015 r., a zorganizowana została przez Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie i Archiwum Główne Akt Dawnych, które gościło także referentów.

Zamieszczony jako pierwszy w tym dziale artykuł Edwarda Potkowskiego („*Hołd pruski*” w *opiniach historyków polskich*, s. 81–91) składa się z dwóch części. W pierwszej skrótowo przedstawiono stosunki Polski z pruskim państwem zakonu krzyżackiego w latach 1466–1525, druga zaś dotyczy ściśle tytułowej problematyki. Autor dostrzega trzy nurty w postrzeganiu hołdu z 1525 r. w nowoczesnej historiografii polskiej. W pierwszym z nich dominuje ocena negatywna, formułowana jednak z perspektywy późniejszego uniezależnienia Prus Książęcych od Rzeczypospolitej i negatywnego wpływu późnonowoczesnego i wczesnonowoczesnego państwa pruskiego na dzieje Polski (Michał Bobrzyński, Wacław Sobieski, L. Kolankowski, W. Pociecha, J. Wijaczka). Pośrednie stanowiska w tej kwestii reprezentować mają natomiast prace Karola Górskiego i M. Biskupa. Z kolei pozytywny wpływ sekularyzacji Prus na dzieje szesnastowiecznej Polski dostrzegał Joachim Lelewel, a jego poglądy podzielali: B. Dembiński, Oskar Halecki, A. Vetulani, Władysław Konopczyński, Z. Wojciechowski, Andrzej Wyczański i Maria Bogucka.

Dariusz Wróbel (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) w swoim tekście („*Hołd pruski*” *sto piętnaście lat wcześniej. O jednym precedensie z czasów Władysława Jagiełły*, s. 93–107) przeanalizował problematykę związaną z czasowym podporządkowaniem się licznych wspólnot ziemskich, biskupów,

miast i instytucji kościelnych królowi Władysławowi Jagielle po grunwaldzkiej klęsce zakonu krzyżackiego w 1410 r.

Bardzo podobną tematyką, dotyczącą stosunku ludności z terenu pruskiego władztwa zakonu do krzyżackiej korporacji po klęsce grunwaldzkiej w 1410 r., zajął się Sven Ekdahl (*Einstellung der Bevölkerung Preussens zur Herrschaft der Ordensritter*, s. 109–114).

Jan Gancewski (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) przeanalizował w swoim artykule (*Zakon krzyżacki i jego państwo w przeddzień hołdu pruskiego z 1525 r. Stan i przemiany*, s. 115–126) przemiany, jakie nastąpiły w uszczuplonym terytorialnie przez drugi pokój toruński państwie krzyżackim w Prusach. Jego zdaniem w latach 1480–1500 władający wówczas wielcy mistrzowie zainicjowali tendencje, które na gruncie ekonomicznym, społecznym i politycznym prowadziły do stopniowych przekształceń ich władztwa, rządzonego przez korporację zakonną, w państwo świeckie.

Janusz Grabowski (AGAD) w swoim artykule (*Tytułatura pruska, chełmińska, elbląska, królewiecka, sambijska i michałowska na dokumentach i listach Kazimierza Jagiellończyka. Przyczynek do intytulacji Jagiellonów*, s. 127–137) zajął się z kolei niezwykle istotną kwestią występowania w formule intytulacyjnej dokumentów Kazimierza Jagiellończyka tytułury związanej z inkorporowanymi w 1454 r. Prusami. Zwraca on uwagę, że najczęściej odnoszono się w niej do Prus jako całości (tzw. tytułatura skrócona), znacznie rzadziej natomiast w wersji rozszerzonej umieszczano tytuł królewiecki (zasadniczo roszczeniowy, który zanikł w wyniku postanowień drugiego pokoju toruńskiego z 1466 r.), chełmiński, elbląski i pomorski. Zupelną rzadkością w intytulacji dokumentów króla Kazimierza były też tytuły sambijski i michałowski. Zdaniem autora to przede wszystkim tytuł pruski utrwalił się w intytulacji późniejszych polskich monarchów, a tytuły chełmiński, elbląski i pomorski pojawiały się epizodycznie, aby z czasem zaniknąć całkowicie.

Dział drugi omawianego tomu czasopisma kończy artykuł Dariusza Makilli z Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Warszawie (*Zniesienie hołdu pruskiego. Uwolnienie Prus Książęcych z podległości lennei wobec Rzeczypospolitej w latach 1657–1658*, s. 139–151), który pod względem chronologicznym symbolicznie zamknął tematykę stanowiącą główny problem omawiany w tym dziale.

W dziale trzecim („Artykuły i studia”) zamieszczono pięć tekstów poświęconych dziejom nowożytnej Rzeczypospolitej (XVI–XVIII w.). Jan Dziegielewski z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie w artykule pt. *Jak i dlaczego powstał wizerunek Zygmunta III jako władcy nietolerancyjnego* (s. 153–161) stara się udowodnić na wybranych przykładach, że utrwalony w świadomości społecznej obraz pierwszego przedstawiciela dynastii Wazów na tronie polskim, jako władcy nieprzychylnego religijnym dysydentom, nie jest prawdziwy, a jego polityka religijna nie różniła się od polityki jego poprzednika Stefana Batorego.

Bardzo interesującym przyczynkiem dotyczącym budowy prestiżu przez nowożytną magnaterię polską jest tekst Rafała Górno (AGAD) pt. *Geneza przybrania przez Jerzego Ossolińskiego tytułu „hrabia z Tęczyna”* (s. 163–177). Autor wskazuje w nim słusznie na fakt, że pokrewieństwo Ossolińskich z możnowładczą, a potem magnacką rodziną Tęczyńskich, było dość odległe. Po raz pierwszy tytuł „hrabia na Tęczynie” zastosowany został wobec przyszłego kanclerza koronnego Jerzego Ossolińskiego w 1620 r., aby go udostojnić (nie sprawował wówczas jeszcze żadnego ważnego urzędu) w związku z jego poselstwem do Anglii. Ossoliński uznał ten tytuł za istotny składnik budowy prestiżu własnej magnackiej rodziny, co zostało ugruntowane dokumentowym potwierdzeniem przez Władysława IV genealogii Ossolińskich, w której wywodzą ich od Tęczyńskich.

Tematyka poświęcona funkcjonowaniu unickiej diecezji przemysko-samborskiej została poruszona w obszernym artykule J. Krochmala (AGAD) pt. *Unia w eparchii przemysko-samborskiej w latach 1664–1670* (s. 179–205). Autor skoncentrował się w nim na okresie, w którym urząd biskupa unickiego wspomnianej diecezji sprawował Antoni Terlecki (1664–1669) oraz krótko administrował nią Jakub Susza (1669–1670). Z ustaleń J. Krochmala wynika, że nie był to korzystny czas dla rozwoju unii w diecezji, gdzie zdecydowaną przewagę uzyskali zwolennicy prawosławia, co doprowadziło do opuszczenia jej granic przez Terleckiego, który nie wyróżniał się dobrymi cechami jako duchowny i zarządca diecezji, oraz zajęcia przez jego przeciwników siedziby biskupiej. Stało się tak pomimo zmiany polityki przez króla, który w tym czasie ponownie zaczął mocniej wspierać unię, kosztem duchowieństwa wiernego prawosławiu. Przyniosło to realne wyniki na terenie diecezji przemysko-samborskiej dopiero w 1691 r., gdy tamtejszy biskup prawosławny i duchowieństwo przystąpili do unii kościelnej.

Rafał Jankowski (AGAD) zamieścił tekst pt. *Archiwum Radziwiłłów w Białej około 1736 roku* (s. 207–224). Koncentruje się w nim na scaleniu archiwum radziwiłłowskiego w wyniku działalności Anny Katarzyny Radziwiłłowej (*de domo Sanguszkówny*), która doprowadziła do przeniesienia spuścizny aktowej i dokumentowej oraz biblioteki tej rodziny magnackiej do Białej, gdzie umieszczono je w specjalnie wybudowanym do tego celu budynku.

Bardzo ciekawym przyczynkiem biograficznym dotyczącym działalności niezamożnej szlachty polskiej czasów saskich jest tekst Krzysztofa Syty (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) pt. *O dolach i niedolach Stanisława Goczałkowskiego, oficjalisty i klienta hetmana Jana Klemensa Branickiego w latach 1760–1767* (s. 225–253). Warto przy tym wskazać, że dociekania autora zostały oparte w głównej mierze na niewykorzystanych dotychczas źródłach archiwalnych (korespondencja Goczałkowskiego ze swoim patronem).

W dziale czwartym („Źródła i materiały”) zamieszczono cztery interesujące teksty, odpowiadające swoim charakterem tytułowi działu: *Nieznana pieczęć*

odnaleziona przy dokumencie unii lubelskiej (s. 255–258), autorstwa Justyny Król-Próby (AGAD); *„Biuro rządcy dóbr Wilanów” jako źródło materiałów dotyczących budownictwa wiejskiego i podmiejskiego w XIX i na początku XX wieku* (s. 259–266), autorstwa Tomasza Żuchowskiego (Archiwum Państwowe w Toruniu); *Akta dotyczące budowy państwowości polskiej w okresie lipiec–sierpień 1917 roku w Austriackim Archiwum Państwowym w Wiedniu* (s. 267–278), autorstwa Jerzego Gaula (AGAD); *Spuścizny archiwalne ludzi nauki, kultury w zasobie Archiwum Głównego Akt Dawnych* (s. 279–307), autorstwa Doroty Lewandowskiej i Małgorzaty Osieckiej (AGAD).

W dziale recenzyjnym (s. 309–339) zamieszczono sześć recenzji. Pierwsza z nich (autorstwa J. Grabowskiego) dotyczy *Katalogu dokumentów i listów królów polskich z Archiwum Państwowego w Gdańsku (do 1492 roku)*, oprac. M. Grulkowski, B. Możejko, S. Szybkowski, Gdańsk 2014.

Małgorzata Kośka omówiła czterotomowy zbiór artykułów pt. *Kasaty klasztorów na obszarze dawnej Rzeczypospolitej i Śląsku na tle procesów sekularyzacyjnych w Europie*, red. M. Derwich, Wrocław 2014.

Przedmiotem recenzji Małgorzaty Osieckiej stała się z kolei monografia L. Mażewskiego, *Namiestnik Królestwa Polskiego 1815–1874. Model prawny a praktyka ustrojowo-polityczna*, Radzymin 2015. Ta sama autorka omówiła także zbiór artykułów pt. *Królestwo Polskie w okresie namiestnictwa Iwana Pa-skiewicza (1832–1836). System polityczny. Prawo i statut organiczny z 26 lutego 1832 r.*, red. L. Mażewski, Radzymin 2015.

Monografia ukraińskiej badaczki Natalii Kolb (*„Z Bogom za Cerkvu i Vítčiny”*. *Grekokatolic`ke parafijal`ne duhovenstvo v Galičini u 9–ch rokach XIX stolittija*, Żovkva 2015) została zrecenzowana przez Annę Krochmal.

Ostatnim tekstem w dziale recenzyjnym jest omówienie tomu 94 czasopisma „Bremische Jahrbuch” pióra Alicji Nowak.

Omawiany tom periodyku zamyka dział „Sprawozdania i komunikaty” (s. 333–362), w którym zamieszczono sześć tekstów poświęconych wydarzeniom o charakterze archiwalnym i muzealnym, w tym *Kronikę Archiwum Głównego Akt Dawnych za rok 2015*.

W podsumowaniu wypada stwierdzić, że omawiany rocznik kontynuuje wysoki poziom wcześniejszych tomów. Należy wyrazić nadzieję, że zostanie on utrzymany również w latach następnych.

Bibliografia

Krochmal J., *Miscellanea Historico-Archivistica*, „Archeion” 2012, t. 113, s. 313–322.

Keywords: history journals, genealogy, heraldry, sigillography, archival science, Prussian history

Mots-clés : magazines historiques, généalogie, héraldique, sigillographie, archivistique, histoire de la Prusse

Ключевые слова: исторические журналы, генеалогия, геральдика, сфрагистика, архивоведение, история Пруссии

Sobiesław Szybkowski, „*Miscellanea Historico-Archivistica*”, *Central Archives of Historical Records, Wydawnictwo DiG, Warszawa, 2016, Vol. 23, pp. 417*. This is a review of vol. 23 of the „*Miscellanea Historico-Archivistica*” journal published by the Central Archives of Historical Records. The subject of the review contains a total of 20 articles or monographs, divided into four chapters. The first of these is entitled „*Heraldyczne polonika w zbiorach państwa nadbałtyckich*” [Polish heraldic memorabilia in the collections of Baltic region states] and is the result of the sixth edition of the “Polish memorabilia in the collections of Baltic region states” series of conferences titled “Coats of arms — houses — scholars. Polish heraldic memorabilia in the collections of Baltic region states”, organised in Warsaw on 28 Oct. 2014 by the Central Archives of Historical Records in Warsaw and the Polish Historical Society. The second chapter comprises articles presented during the “Prussian Homage. Its genesis and significance” conference, which took place in Warsaw on 4 December 2015. Chapter three (“Articles and Studies”) includes five research articles on modern Polish history (16th–18th century). The volume also includes a review chapter titled “Sources and materials”, as well as “Reports and announcements”.

Sobiesław Szybkowski, «*Miscellanea Historico-Archivistica* » *Archives centrales des documents historiques, éditions DiG, Varsovie 2016, Vol. 23, pp. 417*. La revue aborde le volume 23 de la revue scientifique « *Miscellanea Historico-Archivistica* » publiée par les Archives centrales des documents historiques. Dans le volume examiné on trouve au total 20 textes au rang d'article ou de contribution scientifique. Le premier d'entre eux, intitulé : « Polonica héraldiques dans les collections des états baltes » est le fruit de la conférence organisée par les Archives centrales des documents historiques de Varsovie et la Société d'histoire polonaise, qui était la 6e conférence du cycle : « Polonica dans les collections des états baltes », intitulée : « Blasons — lignées — chercheurs. Les héraldiques polonaises dans les collections des états baltes », qui s'est tenue à Varsovie le 28 octobre 2014. Le second contient les textes exposés lors de la conférence « Hommage prussien. Genèse et signification », qui a eu lieu à Varsovie le 4 décembre 2015. Dans la troisième section (« Articles et études ») se trouvent cinq textes scientifiques consacrés à l'histoire de la République polonaise moderne (XVIe–XVIIIe siècle). Dans le volume examiné on trouve également une section « Sources et documents », une section revues, ainsi que des « Rapports et communiqués ».

Собеслав Шибковски, «*Miscellanea historico-archivistica*», *Центральный архив исторических актов, Издательство DiG, Варшава 2016, т. 23, стр. 417*. В рецензии обсужден 23-й том научного журнала «*Miscellanea Historico-Archivistica*», издаваемого Центральным архивом исторических актов. В оцениваемом томе размещено в общем 20 текстов в виде статей или научных заметок в четырех разделах. Первый из них под названием: «Гераль-

дические польские источники в собраниях балтийских стран» является итогом организованной Архивом исторических актов в Варшаве и Польским историческим обществом уже шестой конференции из цикла: «Польское письменное наследие в собраниях балтийских стран» под названием «Гербы — роды — исследователи. Гереальдические польские источники в собраниях балтийских стран», которая прошла в Варшаве 28 октября 2014 г. Во второй части находятся тексты, объявленные на конференции «Прусская честь. Происхождение и значение», которая прошла в Варшаве 4 декабря 2015 г. В третьей части («Статьи и изучение») находится пять научных текстов, посвящённых истории новой Речи Посполитой (XVI–XVIII в.). В рецензируемом томе также находится раздел «Источники и материалы», рецензионный и «Отчеты и сообщения».

Sobiesław Szybkowski
(Gdańsk, Instytut Historii Uniwersytetu Gdańskiego)

**B. MAĆKOWIAK, A. MYSZKIER, B. SAFADER, (red. nauk.)
G. TRZASKOWSKA, *POLSKIE KOMPUTERY RODZIŁY SIĘ
W ELWRO WE WROCŁAWIU. ROLA WROCŁAWSKICH
ZAKŁADÓW ELEKTRONICZNYCH ELWRO W ROZWOJU
INFORMATYKI W POLSCE, Wrocław 2017, ss. 105***

Słowa kluczowe: informatyka, Elwro, Wrocław po 1945 r., gospodarka PRL

Wrocławskie Zakłady Elektroniczne ELWRO istniejące we Wrocławiu przy ulicy Aleksandra Ostrowskiego były przez kilka dekad jednym z najważniejszych zakładów produkcyjnych nie tylko Wrocławia, ale i w Polsce. Przez cały okres swego funkcjonowania specjalizowały się w produkcji urządzeń elektronicznych, jak też, co zapewne nie jednemu ówczesnemu 30- i 40-latkowi utkwiło w pamięci, pod koniec lat 80. XX w. rozpoczęły produkcję komputerów osobistych Elwro 800 Junior, tworząc przy tym polską wizytówkę branży informatycznej.

Pomimo iż Zakłady ELWRO bardzo ciepło zapisały się w pamięci i są nostalgicznie wspomniane przez niejednego wrocławianina, to do dnia dzisiejszego badacze zajmujący się historią najnowszą, jak również historią gospodarki, zwłaszcza doby PRL, nie podjęli trudu opisanego rzeczonożego zakładu.

Ową lukę wypełnia powstałe dzięki Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych w Warszawie recenzowane opracowanie Archiwum Państwowego we Wrocławiu, Stowarzyszenia na rzecz Promocji Dolnego Śląska oraz Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Aglomeracji Wrocławskiej. Patronat honorowy nad pu-